

ПОЧАТОК ДРУГОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ

Тему початку Другої світової війни варто розпочати з характеристики позицій СРСР та Німеччини. Завдяки політиці Й. Сталіна за короткі строки була проведена модернізація величезної країни, що дозволила їй перетворитися з відсталої аграрної у високорозвинену індустріальну державу. Створений політичний та економічний управлінські апарати зробили з СРСР серйозного глобального гравця, якому протистояли лише декілька країн світу.

І однією з таких країн був Третій рейх, на чолі якого стояв А. Гітлер – основоположник і центральна фігура націонал-соціалізму, засновник тоталітарної диктатури Третього рейху, вождь Націонал-соціалістичної німецької робітничої партії, рейхсканцлер Німеччини, фюрер, верховний головнокомандувач збройними силами Німеччини в Другій світовій війні.

Економічне та воєнне зростання СРСР та Німеччини, а також амбіції лідерів обох країн, створювали напружену ситуацію в Європі. Обидві сторони розуміли, що протистояння між ними не вигідне. Тому було підписано радянсько-німецький договір про ненапад або «Пакт Молотова-Ріббентропа». Пакт гарантував нейтралітет Радянського Союзу в конфлікті Третього рейху з Польщею та країнами Заходу, та надавав можливість захоплення колишніх територій Російської імперії, а також територій, що ніколи їй не належали.

Військова операція сил Німеччини проти Польщі з метою її анексії розпочалася 1 вересня 1939 року. 17 вересня у конфлікт втрутився Радянський Союз.

Велика Британія та Франція, згідно з попередніми домовленостями з польським урядом, 3 вересня 1939 року оголосили війну Німеччині. Але дії цих двох країн були досить пасивними, оскільки вони до останнього мали за ціль домовитись з Німеччиною.

4 вересня Японія висловила свою позицію про те, що вона не стане брати участь у воєнних діях на Європейському континенті.

5 вересня Сполучені Штати Америки оголосили про свій нейтралітет.

Вранці 9 квітня 1940 року німецькі послы в Осло та Копенгагені вручили урядам, відповідно, Норвегії та Данії однакові за змістом ноти, в яких збройний наступ Німеччини був обґрунтований вимушеною необхідністю захистити обидві нейтральні країни від нібито можливого найближчим часом нападу англійців і французів. Метою німецького уряду, як говорилося в ноті, була мирна окупація обох країн. Данія підкорилася вимогам Німеччини майже без опору. У Данії нацистські морські та повітряні десанти безперешкодно зайняли всі найважливіші міста. За кілька годин вони знищили данську авіацію. Під загрозою бомбардувань цивільного населення данський король Крістіан X був змушений підписати капітуляцію та наказав армії скласти зброю.

В Норвегії німці 9 – 10 квітня захопили головні норвезькі порти: Осло, Тронгейм, Берген, Нарвік. Норвегія опиняється під управлінням німецької окупаційної адміністрації.

Військова кампанія Німеччини проти Франції та країн Бенілюксу розпочалася з 10 травня 1940 року. Результатом операції була окупація

німецькими військами території Бельгії, Голландії, Люксембургу та Північної Франції. Тактика складалася з двох основних операцій. Перша – План «Гельб», німецькі бронетанкові частини перейшли Арденни, щоб відрізати й оточити союзницькі частини, які увійшли до Бельгії. Коли французи та англійці були розгромлені Вермахтом, британський уряд вирішив евакуювати свої експедиційні сили, а також кілька французьких дивізій з Дюнкерку.

Після того, як британці евакуювались, Німеччина розпочала другу операцію – операція «Рот». Проте, французька громадськість не дійшла до одностайності щодо майбуття – багато політиків хотіли миру з Німеччиною. Під прикриттям політичних хвилювань в Парижі, німецькі війська обійшли лінію Мажино і зустріли на території Франції незначний опір. Німецькі війська увійшли до Парижу 14 червня, де були зустрінуті пронімецько налаштованими французькими можновладцями на чолі з Філіппом Петеном, який, всупереч бажанням багатьох французів, публічно оголосив про своє бажання перемир'я з Німеччиною.

22 червня було підписано перемир'я між Францією та Німеччиною.

Уряд Третього рейху розраховував використовувати Балкани як один із плацдармів щодо вторгнення в СРСР. Королівство Греція вступило в Другу світову війну 28 жовтня 1940 року, коли італійська армія почала вторгнення з Албанії. Грецька армія здобула першу велику перемогу серед країн антигітлерівської коаліції, завдавши поразки агресору та змусивши італійські війська відступити до Албанії. Однак, коли у квітні 1941 року німецький уряд надіслав свої війська на захоплення Греції, вторгнення пройшло успішно. Греція виявилася окупованою німецькими військами.

Таким чином, можна зробити висновок, що Німеччина та СРСР за досить короткий час наростили воєнну та економічну силу. Згодом це стало викликати напруженість між ними.

Більшість істориків вважає, що саме політика нацистської Німеччини стала однією з головних причин розв'язання Другої світової війни. З ім'ям Гітлера пов'язані численні злочини нацистського режиму проти громадян Німеччини та окупованих нею територій. Також треба не забувати, що і у влади СРСР в особі Сталіна була експансіоністська політика. Тому можна припустити, що характер цих двох лідерів та обрані ними політичні курси стали передумовою нової війни, яка розпочалася 22 червня 1941 року.